

Degna adunque è d'essa che le venga continuata quell'attenzione e quella benevolenza, anzi quella fraternità che fu tradizionale nella generosa e liberale Italia verso di noi altri armeni.

Si, fraternità di affetto corra sempre anche nei secoli avveniri reciprocamente; poichè il vecchio Doge dell'antica Repubblica col suo corno dogale rievoca la tiara frigia-armena, a ricordo della comune origine dei due popoli veneto ed armeno; io vedo ancora al presente sulla fulgida corona Sabauda intrecciate le armi dell'ultimo Re d'Armenia Lu-signano.

Possa in non lontano avvenire la grande Italia dimostrare il suo valido appoggio alla nostra cara Patria, alleggerendone gli immensi dolori ed offrendole la ghirlanda d'altro giubileo più lieto e perenne!

P. BASILIO SARKISSIAN

Ս Ո Ւ Ր Բ Դ Ի Ի Յ Ա Չ Ա Ն Յ

Մ Ե Ս Ր Ո Ւ Ա Յ Ե Ի Ս Ա Հ Ա Կ Ա Յ

Ա Ն Ս Ա Հ Ա Կ Ա Ն Յ Ի Շ Ա Տ Ա Կ Ի Ն

Մ Ե Ն Ա Ս Ի Բ Ի Մ Բ Մ Ո Ւ Ն Ջ Ն Ե Բ

Յաւերժական կոթողներ,
Հին զարհրու թագաւոր,
Մեզ յիշատակ էք թողեր
Ձեր վերջը լալ սրգաւոր:

Երենոսէ, պրղընձածոյլ կամ կրճուճ
Ձեր տուներուն զարդարանք շուք վայելուչ.
Ոսկի՝ գոհար՝ զանձերու բովը համրուն,
Կարելի է դեւն ալ շինել զըւարթուն.
Հազար քաղաք քեղեցիկ
Մէկ ակնարկով կառուցիք.
Հանճարներու մըտքի ծրնունդ վաստակներ,
Որոնց առջև ակն հայողին բըլշակներ,

Արքայական ձեր կամքին տակ լիազօր
 Խաղաղիկներ՝ ինչպէս փետուրն հողմերու գիրկ,
     Բարակ տաշեղն ընկնի հրնոց,
 Մարդ կաշկանդուած ձեռքերը պիրկ,
 Արմըտիքներ երկանին ծոց,
 Պարարտ գառնուկը սուրին տակն է անզօր...
 Քանի՛ կոթող ապառաժներ
     Մարդագումար վայրերու խոր
 Իրբև մագնիս էք կանգներ,
 Քանի՛ լերանց կրճնակին վրայ
     Եղաք յաճախ կուռք մը խոռ.
 Յուրանարարձր աշտարակներ իրբև վրկայ
     Ռազմաքարոզ վէպերուն
 'Տի մընային անմահացնել ձեր անուն...
 Այլ ըսէ՛ք ինձ՝ գոհացմը՝
 Ձեր փառքերուն ձեր կիրքերուն յըզփանքէն,
 Վրէժխընդրութեանց գազանարար լուծել քէն,
 Լըրացնել մէն մի փափաք...
 Ինչո՞ւ համար ես զուրցեր,
 Ո՛վ արքայից դուն արքայ,
 — Ունայնութի՛ն սուտ պատկեր՝
 Աշխարհիս մէջ ինչ որ կայ...
 * * *

Ամբարիշտներ, ցուցէ՛ք ինձի, յԱյրարատ,
 Վիթխարի բուրգըն բարէլեան երկնամարտ.
 Յուցէ՛ք ինձի յաղթ մարտկոցները պարիսպ,
 Երկունքն հրակայ թագաւորաց ահաւոր...
 Խըրոխտացող բըռնաւորներ, ձեր յոյսերուն ո՞ւր խարխիս,
 Ո՛ւր են անոնք՝ պարծանքներն այդ փառաւոր,

— Սոսկ հաւաստիք անոնք՝ այսօր՝ ժամանակին զօրութեան
 Անփառունակ աւերակներ լոկ՝ կործան,
 Ինչպէս դիակ մը փրլուզած հոգեվարք
 Որ պիտ՝ ահա՝ պահիկ մի եւս՝ տակը հողին չըքանայ,
 Լճու են, լուռ են...

* * *

Յաւերժական յիշատակներ, ո՛վ մարդիկ,
 Երկրիս վըրայ կանգնեցէք դուք կորովի՛ք,

Այլ հոգեկանն իրականէն նախընտիր...
 Անհամեմատ մարմնով մրժղուկը չընչին
 Բայց վասն զի ունի օթիտը շընչին,
 Ինչքան է նա հրաշալիք
 Քանց անարդիլ լեռնակուտակ զանգուածներ
 — Տիեզերքի մէջ հաշմանդամ անկածներ: —
 Ասկայն ասկից ալ անճառ
 Արձանագիր կոթողներ
 Ուր մարդկութեանըս հանճար
 Տարե՛րց ալ խօ՛սը է տըւեր...
 Ու, — ո՛վ շընորճ բարեբախտ, —
 Թէ ժայռն երկար դիմանայ՝
 Կեանքն աւելի՛ ալ անխախտ
 Յաւէ՛տ անմահ՝ տի մընայ...
 *
 * *

Յաւերժական յիշատակներ, ո՛վ մարդիկ,
 Երկրիս վըրայ կանգնեցէք դուք կորովի՛ք,
 Ո՛չ թանձրացեալ իրերով
 Այլ տաղանդի ծիրերով:
 Իրենց տիրոջը նըման
 Բուրգերն ահա հող կ'ըլլան,
 Բայց Մ'հարոններ դիւցազարմ
 Կ'օժտեն անոնց կեանք մը թարմ.
 Արարչագործ աստուածներ
 Անոնք որ Գիրն են ծըներ,
 Ակունքներէ՛ն ալ անգի՛ն,
 Գիրն Արեգակն է կեանքին...
 *
 * *

Յաւերժական յիշատակներ կանգնեցիր
 Ո՛վ սըրբասուն, ո՛վ աննըման մեր նախնիք.
 Գերի՛ էր հայը մեռնելու դատապարտ
 Այսօր սակայն ձեզմով ազատ ու հըպարտ
 Պիտի ապրի յաւիտեան,
 Եւ դուք՝ ցորքան Հայ մատեան:
 * Միտըը Հայոց ձեզ նըւէր՝
 Մաշտոց Մերսրո՛ և հայրապետը Սահակ
 Զօղ միութեան՝ դուք Հայ ազգին՝ զոյգ պըսակ,
 Կեցցէ՛ք, ով վե՛հ մեր հայրեր,

Եւ Վոսմշապուհ բարենորոգող արքայ,
 Ո՛վ Գութթէնբէրգ՝ դուն Հայերէն ալ պանծա՛,
 Եւ ո՛վ անձինք որ կը կազմէր Գպիրն Արգար,
 Կեցցէ՛ք և դուք անմահ անուամբ բարերար...

*
 * * *

Ասքանագեան շաւիղն Հայկայ համերամ
 Որ կը տօնենք ձեր յիշատակն ամէ ամ,
 Կանք մենք պատրաստ ձեր մանուկները ահա,
 Տարածեցէ՛ք ձեր բազուկներ մեր վրբայ
 Ու հայրաբար օրհնեցէ՛ք
 Հայ ազգին բա՛ղը ձերձեր,
 Հայ ազգին վա՛րդը բացէ՛ք...

Ու օրհնեցէ՛ք մանաւանդ
 Ձեր յաջորդներն հարազատ
 Ձեր աշակերտքն հրնաւանդ
 Վիճակաւոր կամ ազատ...
 Ու հայրաբար օրհնեցէ՛ք
 Ձեր ձիրքերովն օծեցէ՛ք...

— Բայց՝ ամէնից սիրելի՛
 Ո՛վ կայ արդեօք սուրբ սրբտերուդ փարելի
 Քան թէ ինքնին Ամենամեծ Մըխիթար՝
 Որ խոտօրիւ ձեր վեհ շաւղէն կը խիթար,
     Որ հանգունակ ձեր մրտքին
     Մընաւ, սընաւ ու նընջեց
     Որ արձագանգ ձեր կըրկին
     Ազգու ձայնովն իւր հընչեց...

*
 * * *

Ուսման ծառին դուք արմատներ կաթընտու.
 Մարմնոյդ իրան՝ Մխիթարայ այս տաճար.
 Աւիւնն, հապա, յորդեցէ՛ք մեզ խանդ ազգու,
 Թող բուսցընէ՛ պէսպէս ծաղիկ՝ ձեր հանճար:
 Հայաստանի դուք Հանճարին արեգակն
 Ու Մըխիթար զիշերներուն լուսընկայ.
 Ձեր, ոգին մերթ ի Սուրբ Ղազար թող այց գայ,
 Մէն մի համրակ թէ ո՛չ արեգ լուսարծարձ՝
 Հայրենիքի երկընքին ծոց աստղ ըլլայ
 Կամ երկրիս մէջ հանճարի սկայ երկնամբարձ...

*
* * *

Բաւ է, որդեակ. — Օրհնէնքը մեր՝
Ալուցներէն մեր սրբտին՝
Միածանիկ մարգարիտներ՝
Չեր զըլխուն վրայ 'տի ցօղին,
Թողէք բըրիչ ու գութան, —
Ամենընտիր մաճ՝ արօր՝
Առէք զըրիչ ու մատեան,
Երեխայից մըտքին դաշա՝
Կոյս ամայի հող երաշա՝
Ուսմունքի հունա ցանեցէք,
Ճակտի անձրե ըրտնաթոր,
Խոժոռ բաղդին հաշտարար,
Թափեցէք հոն՝ անդադար՝
Ի՛ երջանկութիւնը նորէն
Հըրապարակ ձայնեցէք
Բլլայ ձեզի տընօրէն...

Իբրև կըրկիտ հընախոյզ
Քրծուար ոսկին Գիտութեան
Չեր աչքերէն չըտայ խոյս.
Ածուխը սեւ Տգիտութեան
Ադամանդի փոխեցէք.
Յարատեւող ջանք մը կուռ
Պողպատիկ մուրճ ունեցէք,
Կիրք չաստուածոց տուն մատուռ
Արդար վրէժով մանրեցէք.
Անկըրթութիւնը դըժնիկ՝
Չարգացման վարդ փոխեցէք,
Համակ իբրև ժիր մըրջնիկ՝
Խոհեմութիւնն ո՛չեցէք...
Տեսնէ ձեր փոյթը երկին,
Գըթա՛ Բարձրեալը ինքնին՝
Իբրև բըժիշկ մը ճարտար
Վիբալից Հայը բուժէ.
Գիր՝ Պատմութեանն ազդարար,
Մուշ ա՛լ աղէտ չը գոյժէ...
Տառապանքի կածաններ՝
Արքայուղի ծառազարդ
Ճեմելիքներ թող փոխուին.
Գուք ո՛չ գերի այլ ազատ,
Յոյց տուք ձեր ոյժն ոսոխին...

Հայրենիքի պերճ մակոյկ՝
 Աւելո՞ծուած անդադար՝
 Թող փոխարկուի վե՛հ գահոյք
 Անդորրութեանն հաշտարար...
 Իւ սէ՛րը ձեր միարձն՝
 Սերտ կապերով անսասան,
 Վըշտի սերմէն խընդութի՛ն
 Թող բուսցընէ. հեղո՛ւ թիւն՝
 Շահախընդիր անգըթոտ
 Կոյր աչքերու արմատէ.
 Հուսկ Հայն իր ոտքը կըթոտ
 Կարճնեղ ջըլով յարդարէ...
 Վրոամշապուհ, Տիգրաննե՛ր
 Հայաստանին ըլլան տէր...
 Հայրապետներ շնորհալից՝
 Յոյց տան ձեզ դուռը երկնից:

Հ. ԳՄ. ԱՅՏԸՆԵԱՆՑ

Lieto dell' onore di aver rappresentato l' Eminentissimo Cardinale Patriarca nell' inaugurare con la celebrazione del Divin Sacrificio l' odierna auspiciatissima festa; ed altrettanto lieto di partecipare alla gioja delle due centenarie ricorrenze celebrate dall' illustre Congregazione Mechitarista, facendosi interprete dell' intera nazione Armena; alzo il mio bicchiere alla salute di Vostra Eccellenza, Illustrissimo e Reverendissimo Monsignor Arcivescovo ed Abate di codesta religiosa famiglia, che Voi reggete con soave sapienza ed edificate con preclari esempj di virtù... Lo alzo augurandoVi che il Signore conservi ancora per lunghi anni vegeti e sereni ai Vostri Figli l' indirizzo di tale sapienza, la luce di tali esempj, i cui benefici effetti sono risentiti con riconoscenza dal buon popolo veneziano, che rimane edificato della condiscendenza e pietà con cui questi benedetti Padri con lo splendore dei loro riti nella devota celebrazione della Santa Messa vengono per il decoro delle sacre funzioni in ajuto dello scarso numero del nostro clero.

Insieme a Vostra Eccellenza pertanto brindo alla salute di tutti e di ciascuno dei venerabili membri di codesta inclita